

Huvudman

VETLANDA KOMMUN
kommunkansli@vetlanda.se

Beslut

Datum 2026-03-03
Dnr SI 2025:12028
Sida **1 (8)**

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Landsbro skola 7–9 i Vetlanda kommun.

Beslut

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Vetlanda kommun en anmärkning avseende brist rörande extra studietid. Vetlanda kommun ska senast den **22 maj 2026** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser lärarledd undervisning, undervisning av legitimerade och behöriga lärare samt anställning av lärare.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2025:12028) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys våren 2026 inlett en tillsyn av Landsbro skola 7–9 i Vetlanda kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Landsbro skola 7–9 följer gällande bestämmelser om extra studietid, lärarledd undervisning, undervisning av legitimerade och behöriga lärare samt anställning av lärare.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt verksamhetsbesök mellan den 3 och 4 februari 2026. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a.

förteckning över undervisande personal. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Anmärkning

Extra studietid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkomna klasscheman framgår att det finns två schemapositioner i veckan som är benämnda extra studietid. Det är på tisdagar kl. 15.15–16.15 samt torsdagar kl. 14.10–15.05. Sammanlagt uppgår den schemalagda extra studietiden till 115 minuter per vecka.

Intervjuade elever bekräftar att tiderna för extra studietid stämmer. Eleverna säger att de själva får bestämma om de ska ha extra studietid eller inte. Tre av de intervjuade eleverna berättar att de läser modersmål (arabiska) på tiden för extra studietid på torsdagarna och att modersmålsundervisningen och extra studietiden då krockar. De kan därför inte gå på torsdagens extra studietid utan endast på tiden på tisdagarna.

Intervjuade lärare samt elevhälsans representanter bekräftar i intervju att de inskickade klasscheman stämmer. Lärarna berättar att alla elever erbjuds extra studietid och har möjlighet att utifrån sina scheman gå på den extra studietiden. Informationen om extra studietid ges via rektorn i skolans digitala plattform varje termin. De elever som går på den extra studietiden erbjuds skolskjuts. Lärarna samt elevhälsans representanter känner till att den extra studietiden på torsdagarna krockar med modersmålsundervisningen.

Rektorn bekräftar att alla elever erbjuds extra studietid och att tiderna i schemat stämmer. Det går ut en inbjudan till elev och elevs vårdnadshavare om extra studietid. Informationen ges via skolans digitala plattform och

lyfts även vid utvecklingssamtal. Rektorn säger att det stämmer att elever som har modersmålsundervisning bara har möjlighet att gå vid ett tillfälle i veckan och att det varit så sedan hen började på skolan.

Rättslig reglering

Enligt 10 kap. 5 a § skollagen ska eleverna i årskurs 4–9 erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka. Undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att verksamheten vid Landsbro 7–9 inte lever upp till författningarnas krav gällande extra studietid. Utredningen visar att skolan endast erbjuder 115 minuter extra studietid per vecka. Vidare visar utredningen att elever som har modersmålsundervisning inte kan delta vid en av de avsatta tiderna för extra studietid vilket innebär att dessa elever endast erbjuds 55 minuter extra studietid per vecka.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Vetlanda kommuns verksamhet vid Landsbro skola 7–9 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller extra studietid. Utredningen visar att samtliga elever erbjuds extra studietid men att ett av tillfällena krockar med modersmålsundervisning samt att det totalt saknas fem minuter varje vecka för att uppnå de lagstadgade minst två timmarna. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela Vetlanda kommun en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Läroledad undervisning

Av intervjuer med lärare, representanter för elevhälsan samt rektorn framgår att all undervisning bedrivs under ledning av lärare. Intervjuade lärare, elevhälsans representanter samt rektorn säger att det inte finns någon undervisning på skolan som bedrivs av annan personal än lärare. All undervisning, oberoende om den genomförs i helklass eller om den genomförs i den särskilda undervisningsgruppen, bedrivs och leds av lärare. Den personal som har anställning som elevassistent eller resurspedagog bedriver inte någon undervisning.

Undervisning av behöriga och legitimerade lärare

Av inkommen förteckning över undervisande personal på skolenheten framgår att det finns 28 lärare anställda på skolan. Av dessa har 24 lärolegitimation. Fyra lärare saknar legitimation. Enligt förteckningen har de allra flesta lärare med legitimation också behörighet i de ämnen och de årskurser där de bedriver undervisning. En av lärarna som saknar legitimation är under utbildning.

Intervjuade lärare säger att anledningen till att det finns icke legitimerade och obehöriga lärare anställda är för att det är svårt att rekrytera lärare, framförallt i vissa ämnen. Rekryteringsförsök görs företrädesvis via annonsering via arbetsförmedlingen. Inför anställning görs sedan överväganden och bedömningar om lämplighet. Samtliga lärare som saknar legitimation har en anställning på max ett år i taget. Enligt lärarna är det lärarnas behörighet som styr hur tjänstefördelningen ser ut.

Elevhälsans representanter uppger att rekryteringsförsök görs varje år och vid rekrytering sker annonsering centralt och i samverkan mellan olika rektorer. Enligt representanter är en del som vägs in vid tjänstefördelningen att eleverna helst ska ha få så få lärare som möjligt men de känner inte i övrigt till hur tjänstefördelningen sker.

I intervju uppger rektorn att anledningen till att skolenheten använder sig av lärare som saknar legitimation och behörighet för den undervisning de bedriver beror på att det inte går att få tag på legitimerade och behöriga lärare i dessa ämnen. På frågan om det finns andra lärare inom huvudmannens organisation som skulle kunna användas för att öka behörigheten på skolan svarar rektorn att utifrån de två högstadieskolorna har det alltid saknats behörighet i vissa ämnen. Det finns exempelvis ingen övertalighet inom de naturorienterade ämnena. Huvudmannen gör en

inventering av lärarbehörigheten i vissa ämnen såsom hem- och konsumentkunskap och slöjd och genomför en gemensam annonsering i dessa ämnen. Samtliga tjänster där det saknas legitimerade och behöriga lärare utannonseras varje år. Trots rekryteringsförsök har det inte gått att hitta legitimerade och behöriga lärare i alla ämnen. Enligt rektorn görs en bedömning av om de lärare som saknar legitimation och behörighet är lämpliga att bedriva undervisning och om de i så stor utsträckning som möjligt har en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. Den typen av bedömningar görs också av exempelvis lärare som har behörighet i svenska som andraspråk men också undervisar i svenska.

För att öka ämnesbehörigheten säger rektorn att det finns en enhet inom kommunen som hjälper till vid annonsering och alla annonser läggs ut på olika plattformar. Som rektor kan man också välja att lägga ut annonserna till fler plattformar på sociala medier för att nå ut till fler sökanden, vilket rektorn försöker göra för att öka behörigheten i matematik och naturorienterade ämnen. Annonseringen sker i april och annonserna ligger ute i cirka en månad. Rektorn uppger att det framförallt är i matematik och de naturorienterade ämnena som skolan saknar behöriga lärare och att det drabbar vissa klasser. Rektorn säger att hen försöker få till god ämnesbehörighet så långt det är möjligt för eleverna och att hen gör kontinuerliga justeringar i tjänstefördelningen för att nå ökad behörighet. Enligt rektorn utgår hen ifrån ämneskompetensen men också ifrån ett relationellt perspektiv och trygghet för eleverna vid tjänstefördelningen. Om verksamheten hade haft fler ämnesbehöriga lärare hade rektorn kunnat organisera på annat sätt men det finns inte. Vid frågor från Skolinspektionen om eventuell omfördelning av lärare för att delvis öka behörigheten i vissa ämnen säger rektorn att en aspekt är att om hen gör för stora justeringar resulterar det i att behörigheten minskar i andra ämnen. På frågan om rektorn ser att hen skulle kunna öka ämnesbehörigheten med en annan tjänstefördelning svarar rektorn nej och säger att hen går ut med annonser för de tjänster där hen saknar behörighet.

Anställning av lärare

Av inkommen förteckning över lärare samt intervjuer med lärare och rektorn framgår att endast lärare som har legitimation tillsvidareanställs. Lärare samt rektorn uppger att de lärare som saknar legitimation anställs med en tidsbegränsning om max ett år och att dessa tjänster utannonseras årligen.

Rättslig reglering

Läroledad undervisning

Enligt 1 kap. 3 § skollagen avses med undervisning de processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare eller förskollärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till denna lag och som syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden.

Enligt 2 kap. 13, 15 och 18 §§ skollagen ansvarar lärare för den undervisning som han eller hon bedriver och endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen, om inte någon av skollagens undantag är tillämpliga.

I förarbeten till skollagen anges att i definitionen av begreppet undervisning ligger att lärandeprocessen sker under ledning av lärare. Med detta menas inte att dessa måste vara närvarande i undervisningslokalen eller motsvarande all lektionstid. Tanken är dock att för att en aktivitet ska klassas som undervisning måste en lärare ha det övergripande ansvaret för det som ska göras (prop. 2009/10:165, s. 633).

Undervisning av behöriga och legitimerade lärare

Enligt 2 kap. 13 § skollagen får endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning bedriva undervisning.

Av 2 kap. 8–9 §§ förordning (2011: 326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare framgår behörighetsgrundande utbildning för grundskola.

Enligt 2 kap. 18 § skollagen får om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna, får en annan lärare bedriva undervisningen. En sådan lärare ska 1. vara lämplig att bedriva undervisningen, och 2. i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. En person som avses i första stycket får bedriva undervisning under högst ett år i sänder.

I förarbetena anges att det är nödvändigt att en huvudman i vissa fall tillåts göra undantag från skyldigheten att använda lärare som har en utbildning som är avsedd för den utbildning som de ska bedriva. Det första undantaget avser det fall det inte finns någon tillgänglig inom huvudmannens organisation som har rätt utbildning för att bedriva viss undervisning. Syftet med undantaget är att undervisningen inte ska hindras enbart därför att det saknas personal med den utbildning som krävs (prop. 2009/10:165, s. 267 f. och 652).

Något krav på att huvudmannen måste ha gjort stora ansträngningar för att rekrytera lärare som har en utbildning avsedd för att bedriva viss undervisning bör inte ställas, även om det självfallet är önskvärt att

huvudmannen gör sådana ansträngningar. För att få använda en annan lärare i den befintliga organisationen, i enlighet med undantagsregeln, bör det vara tillräckligt att det i huvudmannens organisation inte finns någon lärare med rätt utbildning tillgänglig. Handlar det om nyrekrytering bör huvudmannen naturligtvis så långt möjligt anställa lärare med en utbildning avsedd för den undervisning läraren ska bedriva (prop. 2009/10:165, s. 268 f.).

I första stycket andra meningen anges vilken kompetens den person som saknar lärarutbildning måste ha för att få användas. Enligt första punkten ska han eller hon vara lämplig att bedriva undervisningen i fråga. Av andra punkten framgår att personen dessutom i så stor utsträckning som möjligt ska ha en utbildning som motsvarar den utbildning som krävs för att få bedriva den aktuella undervisningen. Om huvudmannen väljer mellan två personer som båda bedöms vara lämpliga att bedriva undervisningen, ska den person väljas som har en utbildning som i störst utsträckning motsvarar den utbildning som krävs för att få bedriva undervisningen. (prop. 2009/10:165, s. 652 f.).

Anställning av lärare

Enligt 2 kap. 20–21 §§ skollagen får endast den som har legitimation anställas utan tidsbegränsning som lärare om inte en undantagssituation föreligger. Den som utan legitimation anställts som lärare får anställas högst ett år i sänder.

Skolinspektionens bedömning

Lärlarled undervisning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Undervisning av behöriga och legitimerade lärare

Av utredningen framgår att eleverna i viss utsträckning undervisas av lärare som inte är legitimerade och behöriga. Det framgår dock att anledningen till att det finns lärare som saknar legitimation och behörighet är för att det saknas behöriga och legitimerade lärare i vissa ämnen inom huvudmannens organisation och att huvudmannen trots ansträngningar för att rekrytera sådana lärare inte lyckats. Rektorn har också gjort bedömningen att samtliga lärare som saknar legitimation och behörighet är lämpliga och i så stor utsträckning som möjligt har en behörighetsgivande utbildning. Det framgår också att ingen obehörig och olegitimerad lärare har anställts för mer än ett år. Mot denna bakgrund gör Skolinspektionen bedömningen att förutsättningar för att göra undantag från kravet på legitimerad och behörig personal får anses föreligga och att

verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Anställning av lärare

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Johanna Oskarsson Abraha...

Beslutsfattare
Signerat av: Johanna Oskarsson Abrahamsson

X Jenny Fahlman

Föredragande
Signerat av: Jenny Fahlman

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Sandra Andersson medverkat.